

גליון באר הכרשה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

נשא

מכון
באר
האמונה

גליון באר הפרשה

להערות והארות,
ובן לכל עניין אחר
ניתן לפנות:
לטלפון 718.484.8136

או לאימיל:
Mail@BeerHaparsha.com

מדי שבוע בשבוע בדוא"ל בחינם

הירשמו היום!

לשון הקודש
באר הפרשה
mail@beehaparsha.com

אידיש
דער פרשה קוואל
mail@derparshakval.com

אנגלית
Torah Wellsprings
mail@torahwellsprings.com

ספרדית
Manantiales de la Torá
info@manantialesdelatorah.com

צרפתית
Au Puits de La Paracha
info@aupuitsdelaparacha.com

איטלקית
Le Sorgenti della Torah
info@lesorgentidellatorah.com

רוסית
Колодец Торы
info@kolodetztory.com

מכון
ארה"ב: Mechon Beer Emunah
1630 50th St, Brooklyn NY 11204
718.484.8136

בארה"ק:
מכון באר האמונה
רח' דובב מישרים 4/2
עיה"ק ירושלים תובב"א
025 688 040

יו"ל ע"י מכון באר אמונה
© 2025 כל הזכויות שמורות להמכון

העתקה או הדפסה של הגליון בכל פרמוט שהוא כדי
להרויח או לפרסם עסק וכדו' ללא אישור בכתב ממכון
באר האמונה הינו נגד ההלכה והחוק הבינלאומי

תוכן הענינים

פרשת נשא

אמונה

וּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי - מִכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה ד
אֶת כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָהֶם - הַכֹּל נַעֲשֶׂה בְּגִזְרַת עֲלִיּוֹן, וּבִאֲמוֹנָתוֹ 'יְחִיה' ז

גדרים וסייגים

יִרְחִיק עֲצָמוֹ - חֹבֶת עֲשִׂית גְּדָרִים וְסִיגִים לְהִרְחִיק עֲצָמוֹ מִן הָעֲבִירָה ח

קבלת התורה למעשה

וּקְדַשְׁתֶּם הַיּוֹם וּמָחָר - לִקְיִים לְמַעֲשֶׂה אֶת מָה שֶׁקִּבַּל בְּקִבְלַת הַתּוֹרָה יא
יְמֵי תְּשֻׁלוּמִין - עֲדִיין נִתֵּן לִקְבֹּל אֶת הַתּוֹרָה יג
נֹזֵר אֱלוֹקָיו עַל רֹאשׁוֹ - כּוּחַהּ שֶׁל קִבְלָה טו

כח הבזיון

וּלְעֻבַּת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ - יִשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת בְּזִכּוֹת הַבְּזִיוֹנוֹת יז

ספח"ק בת עין

ולחמשיך בחינת השראת השכינה באדם אי אפשר רק על ידי שלשה בחינות אלו, בתחילה צריך לעבוד את הבורא ב"ה על כל פנים על מנת לקבל פרס, היינו להאמין באמונה שלמה שהבורא ית' גומל טוב למי שישמור מצותיו ויעניש למי שיעבור על מצותיו, ובחינה זו עדיין אינה בשלמות הלב.

ועיקר הוא כמי שנכנס בפרוזדור כדי שיכנס לטרקלין, ולא שישאר בפרוזדור. כמו כן הוא בעבודת הבורא ברוך הוא, העיקר הוא שיבא מבחינה זו לבחינת אהבת ה' בכל לב ונפש, היינו שיהיה עבודתו בשלמות הלב, היינו שלא יהיה נחשב אצלו כלל תאוות והנאות עצמו הן בעולם הזה הן בעולם הבא, ועיקר עבודתו יהיה רק לה' לבדו, בכל לבו ובכל נפשו ובכל מאוודו, בתשוקה וחמדה גדולה, ויהיה נכספה וגם כלתה נפשו לעבודת השי"ת לבד, מחמת שמאמין שהוא מקור כל הנאצלים והנבראים והיצורים והנעשים, והוא עקרא ושרשא דכל עלמין, ולית אתר פנוי מניה, וכל מה שהוא יוסיף בהתבוננות גדולת הבורא ית' יהיה לו תשוקה וחמדה יותר ויותר עד כלות הנפש. ומחמת שמתבונן תמיד בגדולת הבורא ית', יבא לבחינת ענוה ושפלות עצמו וערכו, ואז ימשיך השראת השכינה כמאמר 'אני אשכון ואת דכא'.

(בת עין, פרשת נשא, סוף ענין הראשון)

פרשת נשא

סימן ואות מן השמים כי יש בו שייכות לאותה עבירה, ועליו לפשפש במעשיו ולשוב בתשובה. ולפי"ז יתבאר שדייקא הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, כי לא לחינם נזדמן לו לראות אותו מעשה אלא בכדי לעורר אותו לשוב בתשובה ולהרחיק עצמו מן היין, בכדי שלא יגיע אף הוא לידי אותה עבירה חלילה.

ועומק הדברים הוא, כי אנו מאמינים בני מאמינים שכל הנעשה בעולם הוא בהשגחה פרטית ומדויקת, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, וכך הוא בכל עניין ועניין, בכל דבר הקורה ונעשה בעולם, ששום דבר לא נעשה במקרה ח"ו, ואין דבר שקורה 'סתם' בלי סיבה ותכלית, אלא

וישמע את הקול מדבר אליו - מכריזין עליו מלמעלה בפרשתן (ו ב), 'איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה', וברש"י 'למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת נזיר, שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין' (ומקורו בברכות סג). הקשה הר"ק ה'ביכורי אביב' מראדזימין זי"ע, מדוע נקטו חז"ל בלשונם הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, ולא אמרו ששני הפרשיות נסמכו כדי להודיע על חיוב הרחקה מן היין כדי שלא יבוא לידי קלקלה וחטא, וכי אחר שכבר ראה סוטה בקלקולה מזהר הוא ביותר להזיר עצמו. ומבאר על פי מאמר מרנא הבעש"ט הק' זי"ע, כי האיש שרואה דבר עבירה לנגד עיניו, הרי זה

א. בעניין הזה כתב הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל (דרש משה) דברים נפלאים לרמז בדברי רש"י על הכתוב בסוף פרשתן (ז פט) 'ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מִדְּבַר אליו' - מִדְּבַר כמו מתדבר, כבודו של מעלה לומר כן, מדבר בינו לבין עצמו ומשה שומע מאליו. ואמר הגר"מ שמרמז כאן, כי כל הנעשה בהאי עלמא הוא על פי מה שמכריזין מלמעלה, ובדרך משל ודוגמא, מכריזין מן השמים על פלוני בן פלוני שילך למקום פלוני, והגם שאיננו שומעים אותה 'בת קול', ואותו 'פלוני' אינו יודע שעליו ללכת לאותו מקום לעשות רצון בוראו וקונו, אך 'לאחר מעשה' מבינים אנו שהלך לשם כי היה רצון העליון, וזהו הרמז בדברי רש"י מדבר בינו לבין עצמו - כביכול הקב"ה מכריז ומדבר בינו לבין עצמו מבלי שנשמע אותו, אך שומע מאליו - נשמע זאת אחרי שנראה את הנעשה, כי הכל היה מכוחה של אותה בת קול.

ולחיבת הקודש נציג את לשונו הערבה בהרחבה, ונראה שרמז בזה, שכן הוא כל הדברים המתהווים בעולם ע"י אנשים בכל מעשה ומעשה שבעצם הוא נגזר הכל מהשי"ת, כמאמרם אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה, אבל היה זה בינו לבין עצמו, ולנו לא נשמע הכל עד שמתקיימין הדברים. וכמו שביארתי פי' 'בכל דרכיך דעהו', שירא את ה' על כל דבר שמזדמן לו יודע שמקיים בזה רצון ה', כגון אנו שיצאנו מארץ מולדתנו לאמעריקא ג"כ קיימנו מצות ה' כאברהם שקיים רצון ה' בציווי לך לך מארצך, אבל החלוק הוא שהוא ידע מהציווי ועשה לשם שמים, ואנחנו לא ידענו, ועשינו כעושי רצון עצמנו אבל עצם הדבר עשינו בזה מצות השי"ת. ולכן חכם ויר"ש מכין על כל דבר שהוא עושה שהוא מקיים בזה רצון ה', לא רצון עצמו.

ב. שמעתי מצדיק נחמד שאמר בשם צדיקים, כי הנה כשתתבונן במספר בני ישראל בפרשת במדבר תמצא ענין פלא, כי מנין כל שבט ושבט עלה למספר עגול במאות שלמים (זולתי שבט גד, שעלה בחמישים...). והדבר תמוה, וכי לא היו מהם שמניינם עלה באחדים (אחד שנים וכו') או עכ"פ בעשרות (עשר עשרים וכו'), כיצד השלימו כולם את מנינם למאות שלמים (שלש מאות, ארבע מאות). ואמרו צדיקים, כי קושיא מעיקרא ליתא, כי לא נולדו צאצאים ואח"כ עלה מספרם למנין מסוים, אלא להיפך הגמור - יש שישים רבוא נשמות ישראל, ולפי זה נולדו הנולדים...

וביתר עומק בא ללמדנו, כי כל בר ישראל נולד בעולם לצורך תפקידו ושליחותו המיועדת לו משמיא, אמור מעתה, לא נולדים צאצאים לבני ישראל ולאחמ"כ מתאימים להם תפקיד וייעוד, עד שתאמר לפי"ז שעלה מניינם כך וכך, אלא אדרבה, הקב"ה הועיד כך וכך תפקידים לאנשים מבני ישראל, וכמנין התפקידים והייעודים הוא שולח נשמות לעולם - לפי"ז נולדים הצאצאים לבני ישראל.

הכל נעשה אך ורק בציווי הבורא ית"ש כפי רצונו ית"ג, ו'לו נתכנו עלילות'. וממילא כאשר נודמן לאדם ראיית דבר עבירה הרי לא היה זאת במקרה חלילה, בכוונתו. בכוונתו לא לראות זאת, בכדי לעזור את ליבו שעליו להתרחק מאותה עבירה ולשוב בתשובה".

ויש בזה חיזוק נפלא, שידע כל יחיד ויחיד כי הוא נחשב וחשוב, הקב"ה ייעד עבורו שליחות ותפקיד, לצורך זה הוא נברא בעולם, וכל העולם כולו תלוי ועומד, מייחל ומצפה לראות שיעשה בשלמות את שליחותו המוטל עליו, וממילא אין כל מקום להתלונן ולומר, לא אלי הדברים אמורים, אינני ראוי ואינני מוכשר לקבל את התורה. לא יארע מאומה אם 'אפול' בין הכסאות, או שיחשוב שלא יזיק לאיש אם היום אתרשל בעצמי, לא ולא, כל העולם תלוי ועומד בך ובעבודתך, ואי אפשר מבלעדיך...

ולשבר את האוזן, בא וראה מדרכו של עולם, מלמד דרדקי שיש בכיתתו עשרים ושבעה תלמידים, והוא בא לערוך מסיבה ושפיל (הצגה) הרי הוא מסדר עשרים ושבע תפקידים באותו שפיל - לפי מנין תלמידיו. אמנם, לא כך היא הדרך כשבאים לערוך שפיל אמיתי (מקצועי בלע"ז) כי אז יבחרו בעלי תפקידים לפי המספר והמנין של צרכי השפיל, וכל אחד מהם ייבחר עבור תפקיד חשוב ונצרך למאד, לא בונים לו תפקיד מחמת שיש צורך למלא לו את מקום חשיבותו, אלא אדרבה הביאו אותו הנה לפי התפקידים הנדרשים לשפיל. פי כמה וכמה הוא כיו"ב כשמדבר בתפקידים הבאים לצורך קיום העולם ותכליתו, כל אחד נולד ובא לעולם במיוחד עבור תפקידו שיועד לו מעיקרא, ולפי תפקידו וצרכי מילוי שליחותו הוא מקבל את כל ה'חבילה', כלומר, כשרונותיו, מצבו ברוח ובגשם, מצב משפחתו וכו' (אדרבה, קורא הדורות מראש העמיד וסידר את סדר התפקידים באופן שהיה במאות שנים [מס' עגול] כדי שנקשה את הקו' ובע"כ נתן כנ"ל, ונלמד מזה את הלימוד שיש נבראים בעולם כמספר ומנין התפקידים, לא להיפך, ואילו היה מספר התפקידים עולה באחדים ועשרות, אף שעדיין היתה המציאות כזאת, מ"מ לא היה בזה גילוי דעת ללמדנו יסוד נפלא זה).

מן הבאר

וכך איתא בש"ך על התורה, על הפסוק בראשית הדברות (שמות כ ב) 'אנכי ה' אלוקיך', נקט אלוקיך לשון יחיד, אף שדיבר באותה שעה לכלל בני ישראל, (ו"ל) נאמר בלשון יחיד - כל אחד כפי קבלתו וכפי כחו לזה אמר בלשון יחיד. והיינו שלעולם לא יפול לב אדם בקרבו, כי כביכול הקב"ה פנה אליו בלשון יחיד במעמד הר סיני, וב'יחידות' דיבר עמו והודיעו - אנכי ה' אלוקיך, קבל ממני את התורה כפי כוחך, וכפי מצבך.

ג. הנה כתיב (תהילים מב ח) 'תהום אל תהום קורא לקול צנורך כל משברייך וגליך עלי עברו', ומבאר הגאון רבי שמשון רפאל הירש זי"ע, המביט על התהום וגלי הים נראה לו הכל כגוש אחד הממהר לשטוף בשצף קצף כל הנקרה בדרכו ללא שום סדר והנהגה מכוונת. אך באמת - תהום אל תהום קורא 'לקול צנורך', כאומר הריני נשמע ומקבל את הדרכת הקב"ה, הוא השם בים דרך והוא מורה לכל טיפת מים אנה תלך, וכמו האוחז בצנור המעביר מעט מים במידה מדודה ובידו לכוון את תוקף זרימת המים ולכל אשר יחפוץ יטהו, וא"כ הכל בחשבון מדוקדק ומסודר ומדוד. עוד כתיב (שם קמח ב-ח) 'הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל צבאו וגו'', אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עושה דברו, וכבר עמדו על דקדוק הלשון מאי טעמא נזכר רק על הרוח שהיא 'עושה דברו' של הקב"ה, וכי שאר הברואים הנזכרים באותו הפרק אינם 'עושי דברו'. וידוע ביאורו של הרה"ק ה'נתיבות שלום' זי"ע שהרוח סערה משברת הרים ומפרקת גבעות, ואף נוטלת עמה כל הנקרה בדרכה, ויש מקום לטעות ח"ו ולומר שכך הוא טבעו של עולם - בבוא הרוח תזיז ותסיט ככל אשר עולה על רוחה, לכן הזכיר בפירוש 'רוח סערה עושה דברו', כל מה שאירע על ידי הרוח היה על פי רצונו ית', ואפילו דבר קל כמו גבעול עשב או קש אינו נע ונד בלא ציווי השי"ת.

פעם ישב הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע עם תלמידיו הק' ודיבר מענין השגחה פרטית ובתוך דבריו אמר, כל כך רבה ההשגחה הפרטית, עד שאפילו כשפרה מהלכת ברחובה של עיר ומטילה גללים, יש השגחה מדוקדקת באיזה מקום תטיל את הגלל. אחד התלמידים ששמע את הדברים לא הבין היאך שייך שאף דבר מאוס ופועט כזה מושגח מלעילא, ואינו אלא מקרה בעלמא.

כעבור כמה ימים התהלך אותו תלמיד באישון ליל בחוצות העיר והתבוסס בשלג ובכפור שהיה על פני הקרקע, ולפתע דרך מבלי משים במקום מדרון והחל להתגלגל במורד הר בדרכו לתהום נשיה. תוך כדי נפילתו נתקל ברגלו

באר הפרשה - פרשת נשא

בדבר נוקשה ועי"ז נעצר מנפילתו וחיינו ניצלו. בדק התלמיד מהו החפץ שעצר בעדו מליפול למיתה, וראה שאין זה כי אם גלל של בהמה שקפא בקור. עתה הבין התלמיד כמה מדקדק הקב"ה אף עם גלל בהמה שיגיע למקומו הראוי. מיהר התלמיד לבית רבו הקדוש, מיד בהכנסו, נענה הרה"ק ואמר לו, נו, עתה כבר הראית לדעת 'השגחה פרטית' עד היכן היא.

ד. בספר 'שדה צופים' מביא ששמע מפי בעל 'שבט הלוי' זצ"ל דהא דאיתא במדרש שמבריא את העולם הקב"ה יושב ומזווג זיווגים, אין המכוון בדוקא על זיווג ושידוכי איש ואשה, אלא על כל הנעשה בעולם, בפגישת איש את רעהו, כאשר עיני כל מתבונן רואות כמה מאות ואלפי פעמים היאך כל מהלך החיים מתנהל באופן הזה כאשר 'בדיוק' פגש פלוני את אלמוני ובפגישתם הציע לו הלוואה שהוציאה אותו מאפילה לאור גדול, ומכיוון שהלה דר בשכנות לאיש פלוני לכן הכיר את משפחתו ורק משום כן הציע לו שידוך לבנו, זה מצא את רעהו בהמתנתו על הרופא ומשם באה לו הצעת עבודה והחל מתפרנס בכבוד, זה 'זכה' בחברותא טובה כשנסע לחתונה פלונית בעיר פלונית.

שמעתי מאיש נאמן, שלפרנסתו הוא משמש כ'מתווך', ולפני כמחצית השנה היתה לו תקופה יבישה עד מאד - לא הצליח להשיג לא מוכרים ולא קונים. והנה בתחילת החורף (תשפ"ה) השתתף בשמחת בר מצוה לבן אחד מידידיו, והלה פנה אליו באמצע השמחה, ראה נא - נכנס לכאן איש מכובד, הנני עסוק למעלה ראש, אנא קבל פניו בפנים מאירות, הושב אותו ותכבד אותו. ואכן בשמחה רבה עשיתי לו את ה'טובה' הגדולה, תוך כדי ישיבתי עם האיש, נתוודע האיש ל'עבודתי' כמתווך, וגילה את לבי כי יש לו נכס שהוא מעוניין למכור... בס"ד הצלחתי תוך כמה ימים למכור לו את הנכס, מכיוון שכן, שידך לי היהודי אחד מידידיו שגם הוא רצה למכור נכסים, ומיד החתמתי אותו על 'פוי כח' והתחלתי לעסוק בנכסיו וגם הצלחתי למכור כמה וכמה מהם.

הסכיתו ושמעו נפלאות ההשגחה, כי חבר זה נפל למשכב כיומיים לאחר חתימתו (אירוע מוחי ל"ע), ואילו היתה החתימה מתעכבת יומיים הללו מי יודע מתי הייתי יכול להחתימו, זאת ועוד שהוא עמד אז לפני נישואי בתו הצעירה, ומעודו היה אומר - נכס זה מיועד למכירה כדי להוציא ממנו את הוצאות נשואי בתי הצעירה... ולמעשה אכן מכרתי כמה חלקים מאותו נכס ומשם היה די ממון בשפע רב לצורכי הנישואין (כשהאב אינו מסוגל בעצמו לסדר את זה). הביטו וראו נפלאות ההשגחה, מן השמים זימנו שהמתווך ישהה ב'שמחה' בעת שהאיש נשוא הפנים הגיע, וגם זימנו שדייקא ממנו יבקש בעל השמחה לדאוג לאותו אדם מכובד, ומזה נוצר לו קשר עם עוד איש בדיוק ברגע הנכון, לזמן פרנסה כלכלה והרחבה למתווך, וגם לאותו איש מכובד, ועל הכל לזה שעמד לפני נישואי בתו בזמן הנחוץ ביותר (ה'קריטי')...

גם שים לבך, כי המתווך חשב שהוא עושה 'טובה' לרעהו בעל השמחה, ולא ידע כי למעשה הוא מיטיב לעצמו פי כמה וכמה.

ה. פעם דיבר הבעש"ט הק' זי"ע עם הרה"ק ה'תולדות יעקב יוסף' זי"ע (בטרם התקרבותו לדרכו של הבעש"ט) בעניין האמונה בהשגחה פרטית, שעל כל דבר שבעולם יש השגחה פרטית מיוחדת היכן ינוח והיכן ינוע, ובתוך הדברים אמר לו שבכל מאורע ומקרה שיארע לאדם אין זה מעצמו ח"ו אלא הקב"ה 'מדבר' אליו ורוצה לרמוז לו דבר מה בענייניו. בתוך כדי דיבור הגיע נכרי אחד שלפרנסתו היה מתקן כלים, ופנה אל הבעש"ט ואמר לו, ישראל'יק יש לך משהו לתקן, השיב הבעש"ט בלאו, אמר לו הגוי תחפש, חזר הבעש"ט ואמר שאין לו שום כלי שצריך תיקון, שוב אמר לו הגוי, ישראל'יק ישראל'יק אם תחפש כהוגן תמצא, אז אמר הבעש"ט ל'תולדות', השמעת מה 'בת קול' הכריז הקב"ה באזנינו מפיו של הגוי - אם תפשפשו במעשיכם כהוגן כבר תמצאו מה יש בהם כדי לתקן, ודע לך, כי אפילו כשנכרי מדבר אליך אף בזה יש קריאה מן השמים, וכמו במעשה דידן, שבאו לעורר אותי שגם אם נראה לאדם שהינו שלם במעשיו ותמים בדרכיו ואינו צריך שום 'תיקון' אם אך יחפש היטב בחדרי הנפש כבר ימצא דברים הרבה שאינם בשלמות הראוי ועליו לתקנם... ה'תולדות' מ'אן לקבל את דבריו, ותמה וכי יש השגחה פרטית גם על דיבורי הנכרי, לאמרם במקום הצורך ולמי שצריך לשמעם, ואמר לבעש"ט שאינו יכול לקבל דבריו, נענה לו הבעש"ט, אל תאמר איני יכול, אמור איני רוצה... ויצא ה'תולדות' מעם הבעש"ט ופנה לדרכו.

בדרכו משם ראה ה'תולדות' איך ש'בעל עגלה' מנהיג עגלה מלאה קש ותבן, ו'שלא-מזל' זה הפך את כל העגלה על פיה וכל הקש נשפך החוצה, ביקש בעל העגלה מה'תולדות' שיקיים 'הקם תקים' ויעזור לו להרים את העגלה, אך ה'תולדות' היה שקוע בשרעפיו ולא היה לו פנאי להתעסק בדבר, והשתמט מן הגוי בטענת איני יכול, כי כבד עלי המשא, השיב לו הגוי אל תאמר איני יכול, אמור איני רוצה, אם תרצה תוכל... ונכנסו בו הדברים וראה בהם

באה לנו מידו הרחבה והמלאה, לכן יש לנו הרגשת חשיבות והנאה גם בכל 'כזית' קטן, כיון שהוא בא מיד ה', נמצא שגם 'כזית' בלבד מביא לידי 'שביעה' מגודל ההנאה שהקב"ה בעצמו נותן לו 'מתנה' לאכול.

ומיושבים דברי המדרש על נכון, שכך אמר הקב"ה, אדם מישראל יושב הוא ובניו ובניו ובניו ביתו ואין לפניו כדי שביעה אך הם נושאים לי פנים - שמביטים כלפי מעלה, ויודעים שכל מאכלם אינו בא בכוחות עצמם ח"ו, מוגיע כפם וכדומה, אלא רק מיד הקב"ה, וכלשונו, כלומר שהם מסתכלין ממי בא להם המאכל ההוא, ומגודל חשיבות הנותן הם נהנין במאכל מועט ומוזה בא להם שביעה ומברכין (עכ"ל), ועל כן מידה כנגד מידה אף הקב"ה אומר כך אני נושא להם פנים, שאף ש'מי יצדק לפניך בדין', אך הקב"ה 'נושא להם פנים ומשתעשע בעבודתן המועטת שעובדין לפניו כיון שהוא מסתכל ממי בא העבודה ההיא כיון שאנחנו בני אדם וקצרי השכל ואף על פי כן אנו עובדין אותו'.

ובמה הילכתא גיברתא איכא למישמע מינה, בראש ובראשונה, להודיעך בוחה של האמונה להשפיע על המאמינים כל טוב סלה, כי זה האיש אשר בכל דבר יודע שהוא בא מלמעלה, והאוכל אשר יאכל וכל שפעת הפרנסה היא רק מאשר נקצב עליו מאת הקב"ה שרק הוא 'נותן לחם לכל בשר', ממשיך על עצמו שיהגו מלעילא באופן של לפנים משורת הדין, ואם אין אינו זכאי בדין, אזי הקב"ה נושא אליו פנים, כי מאחר שהוא נשא פנים אל הקב"ה ותלה בו ית' את הפרנסה אזי גם הקב"ה נושא אליו פנים, ונותן לו בחסד וברחמים.

זאת ועוד, הזוכה לקנות בקרבו את האמונה הטחורה שהקב"ה הוא העושה את כל המעשים, תמיד שרוי הוא בשמחה וב'הנאה', ואף בשעת הקושי והצער, אם בדוחק הפרנסה וכלשון חז"ל 'אדם מישראל יושב הוא ובניו ובניו ביתו ואין לפניו כדי שביעה', ואם בשאר צרכי האדם בנוף ובנפש כשאין לו די מחסורו אשר יחסר לו 'כדי שביעה' - אך עדיין לא תמוש מפיו

את כל אשר יעשה להם - הכל נעשה בגזירת עליון, ובאמונתו 'יחיה'.

בפרשתן (ו כו), 'ישא ה' פניו אליך' וגו'. ובגמרא (ברכות כ:), אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבש"ע כתוב בתורתך (דברים י יז) 'אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד', והלא אתה נושא פנים לישראל דכתיב 'ישא ה' פניו אליך', אמר להם וכי לא אשא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה (דברים י י) 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוהיך', והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה'. וכבר הקשו המפרשים היאך באמת מדקדקין לברך ברכת המזון על אכילת כזית או כביצה, והרי אם עדיין לא באו לידי שביעה ואינם חייבים מדאורייתא לברך ברכת המזון, א"כ יתכן שהם מברכים ברכה לבטלה. עוד הקשו, אם בא הקב"ה לספר בשבחי בני ישראל שהוסיפו על עצמם עוד דינים שלא נתחייבו בהם, א"כ מדוע הזכיר דייקא 'חומרא' זו ולא שאר חומרות ועוד גזירות ותקנות שהם חייבים מדרבנן.

וביותר צריך ביאור מה שאמרו במדרש (במ"ר יא) בזה"ל, וכי הקב"ה נושא פנים, והלא כבר נאמר 'אשר לא ישא פנים', אמר הקב"ה בשם שהם נושאים לי פנים כך אני נושא להם פנים, כיצד, כתבתי בתורתך 'ואכלת ושבעת וברכת' ואדם מישראל יושב הוא ובניו ובניו ביתו ואין לפניו כדי שביעה ונושאים לי פנים ומברכין, ודקדקו על עצמן עד כזית עד כביצה, לפיכך ישא ה' פניו, עכ"ל. ולכאורה תמוה מהו שאמר הקב"ה הם נושאים לי פנים, מה הכוונה בדבר.

ומבאר הרמב"ק ר' בונם מפרשיסחא זי"ע (קול שמחה), כי הנה מדרכו של עולם, כאשר הם מקבלים מתנה, אינם בוחנים רק את ערך המתנה וחשיבותה, אלא גם מתבוננים מי הוא נותן המתנה, והזוכה לקבל משאת מיד המלך, הרי אף אם תהיה זו מנחה קטנה תגדל שמחתו והנאתו עד מאוד, מאחר שבזה זכה לגילוי שהמלך חפץ ביקרו. ובוה יבואר לדידן, מאחר שאנו יודעים שמלך מלך המלכים הוא הנותן לחם לכל בשר, והוא המכין לכל בריה הצטרפותו וקיומו, וכל כזית

אות ומופת לצדקת דברי הבעש"ט הק' שאין לך דבר שאין בו השגחה פרטית מדוקדקת, ודברי הגוי נאמרו אליו 'בשליחות' מן השמים להראות לו על תוקף ההשגחה הפרטית, ומיד שב על עקבותיו וחזר אל הבעש"ט (ובזה נהפך לבבו להתקרב אליו ולהיות מתלמידיו הקדושים).

באר הפרשה - פרשת נשא

ומלבו השמחה וה'שביעה'ו, כי יודע שהכל הוא מוטוב
יתברך, וכמו שהסמך הרה"ק ה'אמרי אמת' על זה
את לשון התפילה ישבעו ויתענגו מוטובך - כאשר
מאמינים ויודעים שהכל הוא מוטובך - תמיד ישבעו
ויתענגו.

ירחיק עצמו - חובת עשיית גדרים וסייגים להרחיק עצמו מן
העבירה
בפרשתן (ו ב-ד), 'איש או אשה כי יפליא לנדור נדר
נזיר להזיר לה', מין ושכר יזיר חומץ יין
וחומץ שכר לא ישתה וכל משרת ענבים לא ישתה

ו. וכמו שכתב הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זי"ע (חשבה לטובה) בלשון הכתוב (בראשית כד סב) 'ויצחק בא מבוא באר
לחי רואי', וז"ל, מהיכן בא שמחה לאדם, 'מבוא באר לחי' שכאשר מיושב בדעתו, שהקב"ה משגיח עליו בכל רגע
הגם שיושב בארץ הנגב ואין לו כלום, עם כל זה הקב"ה משגיח עליו תמיד לטובה, מזה בא שמחה. עכ"ל.
סיפר הרה"ח ר' יוסף מאיר זיידל ז"ל (שהיה דר במקסיקו) שזכה להיות ב'שולחן' (טיש) האחרון שערך הרה"ק ה'אמרי
אמת' זי"ע בפולין קודם המלחמה, ובאותו הטיש חילק הרבי שיריים לכל קהל הקודש, ולר' יוסף מאיר לא נתן -
ולא ידע רי"מ את נפשו מדוע 'מדלג' הרבי עליו ואינו נותן לו מה'שיריים', משנגמר הטיש פנה אל הגה"ח ר' בערל
איזנער (וויערשעווער) זצ"ל ושפך לפניו את אשר בלבו כי שבור לשברי שברים על כך שהרבי 'דילג' עליו, נענה לו
ר' בערל - כן קבלת, לא קבלת, העיקר שהרבי חשב עליך... מה עלה בסופו של דבר, שכל אותה השורה שקיבלו
שיריים מהרבי נתעלו לשמי מרום תוך זמן קצר, בימי המלחמה ה"י, וחסיד זה היה היחידי מביניהם שנשאר בחיים.
וללמדנו, פעמים שהוא מרגיש שכביכול 'דילגו' עליו מן השמים - כולם מצאו זיווגם ורק הוא נשאר בגפו... כולם
מסודרים בפרנסה וב'עבודה' מכובדת וטובה ורק הוא נשאר 'שלימזל'... אך עליו לדעת כי 'העיקר שהקב"ה חשב
עליך', ובוודאי כל זה אינו אלא לטובתו השלימה להחזיקו ולהחיותו.

ז. וכלשונו הידוע של הרה"ק ה'שפת אמת' זי"ע (אחרי תרנ"ד ד"ה במדרש) וז"ל, ואם האדם זוכה לאמונה ובטחון כראוי
אז ליבו בטוח כי כל הנהגה שלו מהקב"ה והכל הוא כפי הטוב ונצרך לו על הצד היותר טוב מכל הטובות שבעולם.
ויתבאר ביתר שאת, כי כל הרגשת הצער נובעת מחמת שמרגיש תמיד ש'חסר' לו... חסר לו כסף... חסר לו
בראות וכו' וכו', מאחר שנדמה לו ש'מגיע' לו כל הטובות שבעולם, אמנם אם יתחזק באמונתו לדעת שהקב"ה
הוא מנהל את העולם והוא הנותן, אזי יתברר לו היטב שלא 'מגיע' לו כלום... כי הקב"ה משפיע בכל עת ובכל
שעה מאוצר מתנת חינוך, וכפי הטובה האמיתי בעבורו, וממילא ישמח בחלקו.

משל למה הדבר דומה לנער קטן שעלה ל'באס' (אוטובוס) ובכה בקול גדול, שאלו ה'נהג' למה תבכה, ויען הנער
ויאמר כי הוא מוכרח לנסוע באוטובוס להגיע לביתו, אבל אין הפרוטה מצויה בכיס לשלם על הנסיעה. נכמרו רחמי
הנהג והוציא מעות מכיסו, נתנם לנער ש'ישלם' לו על הנסיעה, ונתן לו כנגדם טיקעט (כרטיס) המאשר את התשלום,
ויצאו לדרכם. אחר זמן מה והנה רואה הנהג כי שב 'הנה נער בוכה', הילד שב אל שקו ואל בכייתו, וישאלהו
בעה"ב, מה עכשיו... כלומר מה אירע לך כי חזרת לבכייתך. ויען הנער, ראיתי ששאר הנוסעים מקבלים ממך גם
מעות לבד מהכרטיס (כעודף על התשלום), מדוע קיפחת אותי ולא נתת לי כי אם כרטיס בלא צירוף מעות עמהם...
ובאמת לנער קטן בדעתו זה נדמים כל אותם ה'מתאוננים ומתלוננים', שבוכים מדוע 'מקפחים' אותם...

ידוע מאמר ה'חכם', שלכל אחד יש 'חצי כוס מלאה' בשפע וכל טוב, וגם (נדמה לו כי) 'חצי כוס ריקנית', וכך היו
זקני ירושלים אומרים (ומטו בה בשם הרה"ק הנועם אליעזר מסקולען זי"ע), אל תתעצב אל לבך בראותך כי חצי מכוסך ריקנית,
כי אינך אלא טועה, מעולם לא הייתה הכוס כל כך גדולה, מעיקרא הייתה הכוס קטנה ומלאה כולה... כלומר מדוע
גמרת בדעתך שלפי רוממותך מגיע לך כך וכך, ולאחמ"כ הינך בוכה כשראית שאין לך מספיק לפי דעתך...
וכנגד זה היה אומר הגאון רבי יעקב גאלינסקי זצ"ל על עצמו, שהוא תמיד מלא שמחה וחדווה מאחר שהוא
נמוך קומה, וממילא אינו רואה אלא את חצי הכוס המלאה (שהיא התחתונה ונראית גם לנמוכי קומה...). ויש בדבריו ללמד
לקח ומוסר שאם 'ינמיך' את עצמו, ויסיר מליבו את המחשבות ש'חייבים' לו... אזי יראה אף הוא תמיד רק את
החצי המלא...

מאמר נפלא אמר אחד 'המגידיים', ראה זה פלא, דוד המלך ע"ה, שהיה מוקף ומסובב בייסורים כל ימיו, וכמו
שאמר (תהילים מ יג) 'כי אפפו עלי רעות עד אין מספר', ועוד פסוקים כיוצא בזה, הוא שמעיד על עצמו 'כוסי רויה'
(שם כג ה), כלומר, כוסי מלאה עד שעולה על גדותיה... והיכן 'נעלם' חצי כוסו הריקנית... אלא כי לתוקף אמונתו
האיתנה בבורא עולם הרגיש שאכן כל הכוס מלאה ואינה ריקנית וחסרה כלל.

וענבים לחים ויבשים לא יאכל, כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג לא יאכל, והנה כבר הבאנו מאמר חז"ל 'למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת נזיר, שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, כי היין מביא לידי קלקלה. מעתה צריך ביאור מדוע אסרה התורה על הנזיר גם אכילת ענבים לחים ויבשים מחרצנים ועד זג, והלא הם אינם מביאים לידי עבירה. וביאר רבינו האבן עזרא 'ומעם חומץ יין והמשרה והענבים, לשום גדר שירחק מן היין כלל'. ולמדנו מכאן כי התורה עצמה מחייבת העמדת גדרים וסייגים להרחיק מן העבירה, ומאחר שנאסר ביין על כן עליו להפריש עצמו אף מ'ענבים' בכדי שלא יתקרב לדבר האיסור כלל.

ובאמת, כשנתבונן בדבר ביתר עומק נמצא, שהלא בעצם כל איסור היין אף הוא אינו איסור בפני עצמו אלא הוא רק 'גדר' בכדי שלא יבוא לידי עבירה, ואעפ"כ חייבוהו לעשות עוד סייג באיסור אכילת ענבים, ללמדנו, שאין די בגדר אחד להפרישו מן הביעור ומן האיסור, אלא צריך לעשות גדר לגדר, חומה מחוץ לחומה, בכדי להתרחק בתכלית מלבוא לדבר עבירה".

וכך היה מעשה אצל הרה"ק רבי מנחם נחום זי"ע בנו של הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע אשר קבע משכנו ב'קוטלנה' - פרבר של העיר בריסק, הדברים ידועים שהלך תחילה לקבל רשותו של אב"ד בריסק הגאון רבי יאשע בער זצוק"ל בעל ה'בית הלוי', וקשרי ידידות עמוקים נרקמו אז ביניהם. כשנגמרה בניית ביתו של הרבי בקוטלנה, הלך ר' יאשע בער לבקרו, כשנכנס התבונן בצורת הבית, ואמר בתמיהה ל'בעל הבית' החדש, הרי בית זה קטן הוא, ענה לו ר' מנחם נחום, לזאת יש עצה פשוטה ובדוקה, מקטינים את עצמינו, ואז הבית גדול למדי... בדרכו חזרה מקוטלנה לבריסק, נענה הגאון ואמר לתלמידיו, למדתי היום ברגע אחד מה שלא למדתי במשך כל שנותי מרבתי הגאונים (הועתק בלשונו מהרבה ספרי קורות הימים).

ח. וכמו שדייק הרה"ק מסאטמאר זי"ע בלשון חז"ל (שבת יג.) 'לך לך אמרי נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב' (על הנזיר להתרחק מן הכרם, אף אם יצטרך משום כך לסבב ולהאריך דרכו שלא יפגע בכרם, בכדי שלא יכשל באכילת ענבים), **שהלא הדברים אמורים בנזיר - שכבר התגבר על עצמו להרחיק עצמו מן היין, ואעפ"כ אף הוא מצווה להוסיף עוד גדר וזהירות ולילך סחור סחור בכדי שלא 'להתקרב' אפילו אל האיסור.**

פעם נשאל הגרי"ז מבריסק זי"ע, מדוע מחמיר הרב בכל דבר וענין, ותמיד הוא מוסיף חומרות וגדרים להתרחק ביותר מדבר איסור, ילמדנו רבינו מה טעם לריבוי חומרות הללו.

ענה הגרי"ז ושאל את שואלו, האם תסכים הלילה לשכב ולישן על גגו של מגדל גבוה רם ונישא בגובה מאה קומות כשאין לגג כל מעקה וגדר בשפת הגג, אבל הגג הנו רחב ידיים ומיטתך תעמוד הרחק משפתו... ענהו היהודי - לא, לא, כי חושש אנכי על חיי... שאלו הגרי"ז מדוע תחשוש, מתי נפלת ממיטתך בפעם האחרונה, וכ"ש בגג זה שרחב ידיים הוא ונמצאת שוכב רחוק כמה וכמה אמות משפת הגג. אך היהודי בשלו עמד שעדיין חושש הוא ולא יסכים אף תמורת הון רב לישון על ראש הגג. אמר לו הגרי"ז, אם על הגוף הגשמי תחשוש שמא תפול חלילה בהעדר מעקה בשפת הגג, על אחת כמה וכמה, בדבר רוחני שהנשמה תלויה בו, כמה צריכים להעמיד גדרים ומעקות, וכל המרבה הרי זה משובח, כי גדול הוא החשש פן יפול הנופל ממנו.

ט. 'המגיד' הגה"צ רבי יענקל'ה גאלינסקי זצ"ל נשא במתק לשונו משל נפלא, לאיש שהיה שקוע ראשו ורובו ב'טיפה המרה', בשבתו בביתו ובלכתו בדרך, בשכבו ובקומו, ובכל מקום שהלך 'בקבוק' עמו... וכמובן ששקע

גם בחובות... וגם בריאות גופו הלכה וניזוקה, עד שהבין שעליו להפסיק 'לשתות'... אלא שלא היה יכול להתנתק בבת אחת מהמשקה שהיה חביב עליו כבבת עינו על כן קיבל על עצמו קבלה גמורה שלעולם לא ישתה לבדו, רק כשיצטרף אליו עוד איש לשתות עמו יחדיו ישתה גם הוא, וטובים השניים מן האחד... ועי"ז יצטרך למעט בשתיה, כי לא בכל יומא מתרחש 'ניסא' למצוא עוד 'שותה'... ויהי היום התאוה האיש מאוד לשתות, אך מה יעשה והרי 'אסר' על עצמו לשתות בגפו, על כן יצא אל דלת הבית לחפש אחר עוברי אורח שיסכימו להיכנס ולשתות, וטרח הרבה ולא מצא... והתאוה הולכת וגוברת, עד שחשב לעצמו, בינתיים אניח את הבקבוק והכוסות על השולחן (וזה לא נאסר...), שוב רץ אל רחוב העיר, והתחנן בפני אנשים ללא הועיל, ובינתיים 'בער' בו היין עד שהחליט למזוג את היין אל הכוסות, כדי שברגע שימצא 'חבר' יוכל לשתות בלא שהות רגע... חזר בשלישית אל הדלת ואין שום הלך ברחוב, והנה ראה זבוב מתקרב אל שפת הכוס ומוצץ מעט יין, קפץ בשמחה, הא, ב"ה... יש עמי 'שותף' לשתיה, ושתה בבת אחת את שני הכוסות...

ועתה בואו חשבון, מה גרם לו 'ליפול' ולשתות את היין מתוך מחשבת שטות שאכן הוא עומד בקבלתו מאחר שיש עמו 'חבר', הוי אומר, הנחת היין על השולחן ומזיגת הכוסות הם שגרמו... כי בשעה שעמד היין לנגד עיניו במלוא הדרו כבר לא היה יכול להתאפק, על כן המציא מחשבת לומדות כזו, ואילו היה היין מונח במקומו ולא על השולחן, פשיטא שהיה עוצר עצמו יותר מלשתות, ולא היה בא לידי תקלה כזו... ומכאן נלמד עד כמה צריך להרחיק עצמו מהנסיון, ולך לך אמרינו נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב.

י. וכאותו מעשה באחד מחסידי הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע שנכנס אל רבו, בבקשת רשות לעקור דירתו לארה"ב אחר שהנו מחוסר פרנסה ל"ע, ושם יוכל להביא טרף לבני ביתו, אך המגיד לא נתן לו לנסוע בשום אופן, ואף אחר שביקש והפציר כמה פעמים לא נתן לו רשות ליסע. פעם בעת צערו התאונן בפני רבו, שגם בארה"ב ישנם תלמידי חכמים ולומדי תורה ומדוע כל כך חושש הרבי מכך, אמר לו הרה"ק משל לתלמיד חכם ועם-הארץ שנזדמנו לפונדק אחד, הת"ח החזיק בידו סידור קטן, ואילו בידי ה'עם-הארץ' היה סידור עבה מלא בהקדמות וביאורים מהראשונים והאחרונים, בקש הת"ח מהע"ה, הבה נחליף ביננו את הסידורים וכך ירווח לשנינו, כי אנכי אעסוק בשמחה במפרשי הסידור, לאידך אתה תהנה שלא תצטרך לשאת ספר כבד כל כך. אולם הע"ה סירב להצעתו, באמרו שעדיף טפי להחזיק בסידור הגדול, כי אז אף אם יקרעו כמה דפים אכתי ישאר בידו הדפים שבהם נדפס 'אדון עולם', לא כן בסידור קטן שבדף הראשון שיקרע מיד יקרע וייאבד כל ה'אדון עולם'... והמשיך הרה"ק, כל עוד שהינך דר במקום תורה ועבודה הינך דומה לאותו סידור עבה - שאף אם ח"ו תיפול ממדרגתך עדיין תשאר באמונתך וישאר ה'אדון עולם' בשלימותו... לא כן בארה"ב חוששני שבקריעה אחת תאבד מעליך את כל ה'אדון עולם' וכל אמונתך תלך לאבדון מבלעדי סביבה טובה שתשמור עליך... (המדובר מאמערקע דאז ולא כהיום שרבו בה קהילות קהילות יראים ושלמים מסולאים בפז). כך גם לדידן, אם ה'סביבה' אינה של יראי ה' הרי כל ה'אדון עולם' שלו ושל יוצאי חלציו בסכנת אבדון.

יא. סיפר משמשו של הגאון ה'מנחת יצחק' זצוק"ל, באחד הימים כשיצא ה'מנחת יצחק' עמו מביתו שברחוב ישעיהו בעיה"ק ירושלים, והנה לימינו היה 'כיכר השבת' ולשמאלו עמד בית טומאה ושיקוף כידוע. נענה ה'מנחת יצחק' למשמשו בכאב ואמר לו. בכל ספרי 'שו"ת מנחת יצחק' לא נשאלתי אפילו פעם אחת האם מותר להלך כאן בצד שמאל סמוך למקום הטומאה והתועבה... כאומר, רבות יש לאדם לגדור עצמו, ובפרט בעניינים אלו שפעמים והם נוגעים באיסור ממש ולא ב'גדר וסייג' גרידא.

איש יהודי היה בעיה"ק ירושלים ושמו הרה"ח רבי מנחם אייזנבאך זצ"ל, והיה האיש מבאי ביתו של ה'מנחת יצחק', לפרנסתו היה מסובב ר' מנחם בין חנויות 'תשמישי קדושה' שבחוצות ירושלים ומספק להם טליתות וציצית, ספרים ומזוזות, כיסים לטו"ת, ואף חפצי מצוות הבאות מזמן לזמן כגון מנורות לקראת חנוכה ומגילות לקראת פורים. ר' מנחם היה מחזיק את סחורתו במחסן שהיה לו בשכונת 'מאה שערים', ומשם הפיצם לכל הצריך. ומכיוון שלא היה לו רכב על כן היה כל מסחרו מתנהל בהליכה ברגל ממקום למקום. והנה, בין הסוחרים שסחר עמם היו גם כמה חנויות לתשמישי קדושה ברחוב יפו (והוא מהרחובות שלא היו מלאים ביהודים חרדים לדבר ה' בדווקא...), ביום מן הימים התעורר ר' מנחם שאין זה תכלית לאדם ירא שמים להסתובב במקומות כאלו, ע"כ גמר אומר בהחלטה איתנה שמעתה איננו מהלך לאותם מקומות כרח' יפו וכדו', והודיע לכל הסוחרים דשם, שמעתה הינו מפסיק מלבוא אליהם, וכל הרוצה לבוא אליו ל'מאה שערים' לקנות סחורה ישמח למכור לו.

נוראות מצינו בדברי הרה"ק השם משמואל זי"ע (תער"ד ד"ה והביא) שמביא את דברי רש"י על הכתוב (ה יב) 'כי תשמה אשתו וגו' - 'ופשוטו של מקרא כי תשמה, תט מדרכי צניעות', מעתה יש לתמוה הרי מרשעת זו כבר קינא לה בעלה, וגם נסתרה עד שרגליים לדבר שאכן קלקלה ל"ע, א"כ מדוע כינו אותה בשם 'סוטה' כלומר שסטתה ונטתה מדרכי הצניעות, וכי רק נטתה מדרכי הצניעות ותו לא, והרי היא הוסיפה חטא על פשע הרבה יותר.

וקדשתם היום ומחר - לקיים למעשה את מה שקיבל בקבלת התורה

בפרשתן (ז פד-פח), 'זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו וגו', זאת חנוכת המזבח אחרי המשח אותו, ואמר הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע (הובא בליקוטי יהודה בפרשתן עמ' ס), שבא הכתוב לרמוז שאין די בכך שמקבלים את רוב ההשפעות 'ביום המשח' - בזמן של ההתעלות, אלא העיקר להמשיך את קדושת היום אף 'אחרי' המשח - אחר לבתו מעמנו.

וביותר הדברים אמורים כעת בעידן כלולות בני ישראל עם התורה הקדושה, שעלינו לראות שיהיה בניין עדי עד², בקשר של קיימא³, וכך נצטוונו לקראת

ומבאר, עפ"י מה שאמרו חז"ל (סוטה ג. והובא ברש"י כאן) דלכן כתיב בסוטה 'כי תשמה' מלשון שמות כי אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שמות, והסבר הדבר, כי אין היצר הרע מסית ומדיח את האדם להפילו בבת אחת מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, שהרי יודע שלא ישמע אליו, אלא כך היא אומנותו, היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך וכו', ואף אותה 'סוטה', בתחילה חשבה לעצמה מה בכך שאנטה מדרכי הצניעות, אך מחמת כן נכנסה בה אותה רוח שמות עד שהגיעה לאן שהגיעה רח"ל, וע"כ קראו

אחר 'החלטה' זאת נקפו לבו שמא לא זו הדרך הנכונה, מכיוון שבאותו זמן החל להשיא את צאצאיו בזה אחר זה בליעה"ר שכידוע ההוצאות מתרבות בזמנים אלו, ונסתפק שמא מתורת השתדלות עליו להמשיך להלך לשם. היות והיה בן בית אצל המנחת יצחק והיה אצלו כמעט בכל יום, ניגש אליו ר' מנחם ושאלו אם נהג כהוגן. השיב לו המנחת יצחק אם היית שואל אותי בטרם החלטתך איני יודע אם הייתי מורה לך לנהוג כן. אך מכיוון שכבר עשית 'למעשה' אברכך שתצליח במעשה ידיך, ואף ארבה להפציר ולהתפלל אל ה' שיצליח את כל דרכיך, ולא יחסר לך כל, ושמעתי מהמשב"ק שה'מנחת יצחק' נהנה מאוד ממעשה זה.

יב. וכמו שאיתא מהרה"ק ה'תפארת שלמה' זי"ע (עניני שמנ"ע, פסח) שהבקשה בתפילת המועדים 'והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדך' היא מלשון נישואין. מעתה יש לומר דכמו שבכל 'נישואין' מבקשים 'שיהיה בנין עדי עד', א"כ, אף כאן עלינו לבקש ולעשות פעולות שישאר הבנין אף לאחר החג ולנצח נצחים.

משל לאחד הנכנס לשמחת נישואין וברצונו לדעת מיהו החתן, שהרי הכל עוטים בגדי שבת ויו"ט, אמנם כאשר יראה למחרת היום מי עדיין נשאר לבוש בבגדי שבת ויו"ט ידע שהוא 'חתן דנן'. כיו"ב, מיהו ה'חתן' ביום חתונתו זה מתן תורה, מי שנשאר עם התורה גם לאחר שבועות...

יג. שמעו נא למעשה נפלא המלמדנו כי אין 'סגולה' כתורה, בחור חשוב מבני ירושלים נסע בהאי שתא בליל ל"ג בעומר למירון בנסיעה שנערכה לבני קהילתו הקדושה, וכך היה סדר מסעם, ויסעו מירושלים ויחנו בחצור בחצות ליל, שם שמחו בשמחת רשב"י עד אחרי תפילת שחרית כוותיקין, משם נסעו ויחנו באת"ק מירון, ומשם שבו לעיה"ק ירושלים ויחנו בסמוך לביהמ"ד דקהילתם בעוד היום גדול (ערש"ק).

ויהי אחרי שובם נענה הבחור לחברו, אויה לי ואוי לנפשי, כי אינני מוצא את ה'תפילין' שלי. נענה רעהו, הבה נחשב חשבונו של עולם, היכן היינו בכ"ד שעות האחרונות ונברר אצל כל אחד מהם אם מצאו תפילין, מיד התקשר החבר ל'מארח' הדר בחצור, והלה השיב שאינו מוצא תפילין נשכחים, וכן היתה תשובת נהג האוטובוס - ניקיתי כבר את האוטובוס ולא מצאתי מאומה, כיו"ב היתה תשובת הגבאי של ביהמ"ד דקהילתם בירושלים, שבדק בין כל התפילין הנמצאים ואין שם תפילין עם שמו של הבחור הנ"ל. המאבד נענה לחברו נראה שאין ברירה אלא להתייאש מהתפילין, אבל החבר חיזקו ואמר אין יאוש בעולם, בעזהשי"ת נמצא אותם.

מתן תורה 'וקדשתם היום ומחר, ורמזו יש בו שלא יעבור ויצא היו"ט כלעומת שבא, אלא אף למחרת היו"ט יזכור שאך זה עתה קיבל את התורה.

וכבר נודע דברי הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע (קדושת לוי שבועות, ד"ה נשאלתי), 'נשאלתי במדינת ליטא מפני מה נקרא חג שבועות בשם עצרת, והלא לא נזכר בתורה שם עצרת רק בשמיני עצרת', ומבאר בכמה אופנים, ובפירושו השלישי כתב עפ"י דברי הרמב"ן (אמונה ובטחון פ"ט) על הפסוק (שה"ש ב ז) 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ', שבאשר מרגיש בקרבו רגשי התעוררות לאהבתו וליראתו ית' יעשה לה 'בלי' ע"י קיום מצוה או לימוד התורה בבדי לעצור ולשמר בתוככי נפשו רגשי קודש אלו, וזהו שאמר הכתוב 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה' - שנתעורר בכך מידת

האהבה להשי"ת, אזי 'עד שתחפץ', מלשון חפץ וכלי, כלומר שתיכף ומיד תעשו בלי ובית קיבול לאגור ולשמור אותה התעוררות לאורך ימים לבל תפוג ותיעלם כלעומת שבאה. ובוזה מבאר הטעם שנקרא חג השבועות - 'עצרת', שמשמעותו לעצור בתוכו את כל השפעות החג (ועיי"ש מה שמבאר עוד). ולמדנו מדבריו שעיקר תכלית היום טוב הוא להמשיך את הארות החג וקבלת התורה גם למחר ולאחר זמן.

ואמנם כן, יצר סוכן בנו, לא ינוח ולא ישקוט במגמתו להרוס כל התעוררות שמתעורר בלב איש יהודי לבוראו ית', ומנסה בכל כוחו לקרר ולצנן את ההתלהבות והרצונות הטובים האופפים את האדם לאחר היו"ט י"ד אחר שהתעלה והתרומם כל אחד לפי מצבו ועניינו. ולא עוד, אלא שכבר אמרו חז"ל (סוכה נב.) 'כל הגדול

בגודל טובו המשיך החבר להתקשר כמה וכמה פעמים לכל הנ"ל, והכל ענו שאין להם שמץ השגה היכן התפילין, ובכל העת הכריז החבר, אף אם אתה מתייאש אני אינני מתיאש. משראו בצר לו, טיכסו ארבע מחבריו של המאבד עצה טובה, והחליטו פה אחד לערוך ביום שלישי (פרשת בה"ב) סדר 'עשר שעות רצופות' בתורה, ללא כל הפסק כלל וכלל (לא מאכל ולא משקה וכיו"ב) לזכות מציאת התפילין. וכן עשו במסירות נפש, הם למדו ברציפות משעה 9:15 בבוקר עד 7:15 בערב, וראה זה פלא - לאחר שעתיים, בשעה 9:15 בערב כבר היו התפילין בידי המאבדם (כי הנהג הערבי בדק שוב ברכבו ומצאם) ... וכנרמז בפרשת התפילין 'למען תהיה תורת ה' בפיך'. וכבר אמרו, כי פי כמה יותר קל לערוך מגבית ולאסוף סכום הנצרך כדי לקנות תפילין דרש"י וגם ר"ת ... מאשר להתייגע עשר שעות עמלות בתורה. אבל היגיעה נשאה פרי - יגעת ומצאת תאמין ... (כאשר התקשר החבר לבעלי האירוח בחצור, עוד בטרם שמעו מה בפיו, אמרו לו, מה התקשרת שוב, כבר אמרנו לך עשר פעמים שהתפילין אינם אצלנו, אמר להם, לא ולא, התקשרתי לבשר לכם על המציאה).

יד. ורמזו לדבר בלשון הכתוב (שמות טו ט) 'אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל' - שלל ראשי תיבות ש'ובו ל'כס ל'אהליכם. כי עיקר מלחמתו של יצר - האויב הגדול, לקרר את האדם כששב לאהל ביתו אחר מעמד האדיר של קבלת התורה, לכבות את ה'אש הגדולה' אשר ראו עיניו במעמד הר סיני, ולומר לו, אכן, קבלת את התורה, אך 'מפטירין כדאשתקד', שוב לאוהליך - להנהגתך ולסדר יומך כעד השתא, מה לך לשנות סדרי בראשית ולקבל על עצמך עול תורה ועבודה...

כעין זה מרומז נמי בפרק 'אשת חיל' (משלי לא) המרמז כולו על התורה (עיי' רש"י שם פסוק י) 'בטח בה לב בעלה' - ומדוע, כי 'ושלל לא יחסר' והיינו שבהגיעו ל'שובו לכם לאהליכם' - גם אז 'לא יחסר המזג', ואינו חוזר לסדר יומו ולהנהגתו שקודם קבלת התורה, אלא יהא 'מוסיף והולך' הן בכמות הן באיכות, כל אחד לפי מה שהוא. איתא בגמ' (ב"ק נה.) הרואה טי"ת בחלום סימן יפה לו, רמז נתנו בדבר בדרך צחות, שהנה עברנו זה עתה ז' שבועות של הספירה, ואחריו השבוע השמיני יש בו קדושה של שבעת ימי התשלומין, ועיקר המעלה הוא להמשיך גם בשבוע התשיעי...

טו. ואחד מדרכיו של היצר הרע 'להפריע' ולבלבל - הוא על ידי שמכניס בנפשו דמיונות שכבר 'התרחק' מהיו"ט, וכבר התקרה מאותה התעוררות וכבר אינו עומד בדרגא זו, ומעתה אין לו כל שייכות לכל ההתעוררות והקבלות שקיבל על עצמו... וכבר עליו להמתין לשנה הבאה... על כגון דא יש להסמיך את המעשה שהיה בעיר 'חעלם' הנודעת, שבשעה שהמציאו את הרכבת התאוו חכמי חעלם אף הם לרכבת שתפאר ותרום את שם עירם הנודעת, מה עשו, הביאו קרונות רכבת לעירם, אך לרוב כסילותם שכחו להכין מסילות ברזל שעליהם תנוע הרכבת, גם את ה'קטר' לא הכינו, וכמובן שהרכבת לא זזה ממקומה. מה עשו חכמים אלו, קראו לחמשה גבורי חיל מאנשי העיר

כי הימים אשר אנו עומדים בהם נקראים 'שבעת ימי תשלומין' לחג השבועות, ונחשבים כעיצומו של חג - ועדיין השערים פתוחים, וכל מי שלא 'קיבל' את התורה עד עתה יבוא ויקבלנה. וכך איתא בתוס' (חגיגה ט. ד"ה תשלומין) שאף שבשאר ימים טובים נחלקו בגמרא האם כל ימי התשלומין להביא עולת ראייה הם תשלומין דראשון או שכל יום יש בו חיוב לעצמו, מ"מ בימי התשלומים לשבועות כולי עלמא מודו שהם תשלומים ליו"ט עצמו (עיי"ש), והרי שנחשב שנמשך עדיין עיצומו של יום.

חידוש נפלא מצינו ב'חק יעקב' (אור"ח סי' תעג סק"א) שכתב שמי שנאנס או שכח ולא בירך ברכת 'שהחיינו' בחג השבועות יכול לברך שהחיינו בכל שבעת ימי התשלומים, ואף שעתה יום חול הוא מ"מ יש בו מקדושת החג (ופקפק בדבריו המהר"ל דיסקין זי"ע, אך גם לשיטתו ניתן לקיים את מצוות הקבלת פני רבו ברגל (ר"ה מז:)) כל שבעה, הרי לך שלכו"ע יש בימים אלו ענין החג עצמו).

נודע מה שכתב הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע (ספר הזכות פר' נשא) 'המדרש מאריך' (בפרשת נשא) יותר מבכל מקום, וכן בזה"ק האידרא. ולמה, נראה, לפי שבכל שנה הפרשה (חלה) בחג שבועות שניתנה לנו התורה וכו', והרי שבימים אלו הקב"ה נותן 'שפע' של תורה, כי עדיין השערים פתוחים לרווחה לכל הרוצה לבוא ולטול את ה'.

על אחת כמה וכמה שניתן עדיין להתקרב אל הקודש כי בהגיע יום השב"ק שלאחר חג השבועות, וכנודע מה שאמרו צדיקים (הרה"ק ממשארטקוב זי"ע ועוד) 'ששבת נאך' (אחר) שבועות היא נאך' (עדיין) שבועות (שבת הבאה אחר חג השבועות היא עדיין שבועות, כי תיבת נאך ב' פירושים יש לה - א. 'אחרי'. ב. 'עוד'. ולשון נופל על לשון).

מחברו יצרו גדול ממנו, ובכלל זה אף אנו בזה הזמן, אחר שעבר עלינו יום גדול וקדוש כקבלת התורה, בו תואר כלה מאוד נתעלה, וכל אחד מגיע למדרגת הנבואה ונחשב כמלאך, ונתגדלה מעלת החכמה בקרבנו, הרי היצר הרע ג"כ מתגדל, ומתגבר ביותר להשכיח אותה התעוררות שהיה לאדם בחג הקדוש, ולהפילו עד לשאול תחתית, על כן עלינו להתחזק ולעמוד היטב על המשמר.

יסוד זה למד הרה"ק רבי מנחם מנדל מוויטעבסק זי"ע (פרי הארץ בפרשתן) מדברי הגמרא (ברכות סג.) 'למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת נזיר, שכל הרואה סוטה בקלוקלה יזיר עצמו מן היין. ולכאורה קשה, אדרבה, מי שראה במו עיניו את עונש החוטא הרי ממילא יתרחק מן החטא, מדוע עליו גם להזיר עצמו מן היין, והרי הוא כבר יודע וראה מה יעלה בידו אם יחטא. ומבאר עפ"י דברי המשנה (אבות ג ט) 'כל שמעשיו מרובין מחכמתו חכמתו מתקיימת, וכל שחכמתו מרובה ממעשיו אין חכמתו מתקיימת' כי כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו (סוכה נב.), אמור מעתה, מי שראה סוטה בקלוקלה [שהוא המקום היחיד שהובטחנו על 'נס נגלה'], ובה הוסיף חכמה על חכמתו - שראה בעיניו והשכיל לדעת עד כמה גרוע המהלך אחר שרירות לבו, ממילא הינו מחויב להרבות מיד ב'מעשים טובים', ועל כן, יעשה למעשה - יזיר עצמו מן היין, כדי שיתרבו מעשיו על חכמתו, ורק עי"ז יהא לו שמירה מן היצה"ר. וכך גם לענייננו אנו, כעבור חג השבועות צריך להתחזק ולהרבות בתורה ובמעשים טובים בכדי שיהיו 'מעשיו מרובים מחכמתו', ויהיה לזה קיום לאורך ימים.

ימי תשלומין - עדיין ניתן לקבל את התורה

שמוא תאמר, מה אעשה שעבר עלי חג השבועות כמו שעבר ועדיין לא זכיתי ל'קבלת התורה', תשובתך,

וציוו עליהם לדחוף את הרכבת מאחוריה עד שתתחיל לנסוע, ואכן דחפו ודחפו ומרוב מאמץ התחמם גופם הרבה ונאלצו לפשוט את מעיליהם, והמשיכו בעבודתם לדחוף את הרכבת, בינתיים הגיע גנב זריז במלאכתו וגנב את כל המעילים מבלי שישימו לב, לאחר זמן הסתובבו ולא ראו את המעילים, התמלאו שמחה ואמרו ב"ה הצלחנו לדחוף את הרכבת למרחוק עד שכבר אי אפשר לראות את הבגדים שנשארו אי שם... ולא ידעו ולא הבינו, כי הם 'תקועים' באותו המקום, ומה שאינם רואים את מעיליהם הוא מאחר שכבר נגנבו מאתם... כיו"ב לדידן, היצר מערים 'לגנוב את הבגדים' ולהפיל את האדם במחשבת שטות שכבר התרחק מאותה התעוררות הרבה, ואינו רואה את האמת, שעדיין הוא 'קרוב' אל ההתעוררות - 'כי קרוב אליך הדבר מאוד', ורק נדמה לו שהתרחק, כי היצר הערים עליו.

טז. הרה"ק רבי לייבל אייגער זי"ע (תורת אמת, שבת אחר שבועות תרל"א) מבאר בטעם קריאת פרשת נשא (ברוב השנים) תיכף אחר חג השבועות, שהנה יש המרגישים שהם מרוחקים ו'מגורשים' מהקדושה, כשהם נותנים על לבם

באר הפרשה - פרשת נשא

הרגל ואם כן מה שייד להראות את הלחם לעולי רגלים בשבועות, אלא ע"כ, שהיו עולי רגלים ממתנים בירושלים עד אחר השבת, נמצא שהשבת היא המשך לחג בכל תוקף הקדושה".

והדרך אשר יראה בה אור - לקבוע את החג בנפשו, היא על ידי שיקבל עליו קבלה" אחת ואפילו קמנה"ט, שישמרנה כבבת עינו, כחק ולא יעבור, וזו הקבלה תהא לו כחוט המקשר אותו אל חיו"ט (וכמבואר להלן בוחה של קבלה).

והיה הגה"ק המהרש"ם מבערו'אן זי"ע (אור גדליהו, וע' עירין קדישין השלם) מראה מקור הדברים בתשובות הרדב"ז (ח"ו סימן ב' אלפים קע"ח) המביא את דברי הגמרא (יומא כא:) שהיו מגביהין השולחן לפני עולי רגלים ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום שסילוקו כסדורו (לחם הפנים, שנשאר חם לאחר שבוע כביום הנחתו), ומשמע שבכל שלושת הרגלים עשו כן, והנה בשלמא בפסח וסוכות עשו כן בשבת שבתוך הרגל שהרי סילוק הלחם הישן והעלאת החדש נעשית רק ביום השבת, אבל ב'שבועות' שאינו אלא במשך יום אחד היה השבת חל לאחר

איך שעבר עליהם החג הקדוש בשנית תרדמה ולא התעלו והתרוממו, לזה מיד קוראים בפרשת נשא 'שאו את ראש בני גרשון גם הם', שאף אותם שהם בבחי' 'בני גרשון' מלשון 'כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה'" אף הם יכולים עתה להתקרב אל הקדושה.

יז. וכך כתב הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע (נשא ד"ה אבי) בזה"ל, והנה איתא (עי' באמ"ח בשלח אות כט) שבעת קריעת ים סוף לא היו אז דתן ואבירים, כי היו מאלו שאמרו נשובה מצרימה, ואחרי ששמעו כי הים נקרע לכל ישראל חזרו ונקרע הים שוב פעם במיוחד עבורם, וכמו כן בחג הק' של קבלת התורה, שאפילו שישנם כאלו שהתאחרו ועדיין לא קבלו התורה, מקום הניחו להם מן השמים בשבת זה.

יח. כשהיו שואלים את כ"ק האדמו"ר מסקולען זי"ע בזמנים טובים, רבי, איזו קבלה ניקח על עצמנו, והיה עונה 'קבלת עול מלכות שמים' היא ה'קבלה' הטובה ביותר.

יט. בענין 'קבלת' התורה, לפעמים נשמע בקרב המחנה קול מתאוננים לאמר, כבדה עלינו המלאכה, מה אקבל על עצמי... אינני יכול... למעלה מכוחותי... שמע נא למעשה זה, פעם דיבר איזה אברך עם הגה"צ ר' זונדל קרויזער זצוק"ל בדרכי תורה ועבודה, לאחמ"כ ביקש ממנו האברך עצה טובה, שיורה לו איזה קבלה טובה יקבל על עצמו כחיזוק בתורה, אמר לו רבי זונדל, אם תשמע לעצתי, הוסף נא עוד דקה (מינו"ט) אחת לסדר לימודך בכל יום. הביט האברך בתמהון, וכי מה חשיבות יש לרגע בודד מתוך כל המעת לעת. נענה רבי זונדל ואמר לו, אמרו חז"ל (ב"ב קכא:) שמת"ו באב 'מאן דמוסיף יוסיף וברשב"ם (שם ד"ה מט"ו) יוסיפו לו שנות חיים, מתוך שהימים מתקצרים והלילות מאריכין יעסוק יותר בתורה (שהרי אין עוסקים במלאכתן כלילה רק ביום). והרי כל הוספת ליל ט"ו בהארכת הלילה על הלילה הקודמת לו אינו אלא בדקה אחת ויחידה [אגב אורחא, כהיום הזה ניתן לראות בלוחות השנה (המציינים גם את ההפרש בין יום ליום בשניות - סקונדע"ס), כי פעמים יש גם פחות ממינו"ט בין לילה ללילה, להראותך כי גם כמה סקונדע"ס נחשבים כהרבה], ועל כך עורכים שמחה רבה עד ש'לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב' (שם עמוד א), עתה אמור לי, האם אין כדאי לקבל 'קבלה' על דקה אחת של תורה.

ובזה ביאר הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל ראש ישיבת טשעבין הטעם שפרשת נשא נקראת בסמיכות לחג השבועות, כי בפרשתן מצינו כמה גדול כוחה של קבלה קטנה, הנזיר מקבל על עצמו שלא לשתות יין שלושים יום בלבד, והפליגה התורה במעלתו עד שנאמר 'קדוש יהיה לאלוקיו' (וכמו שיתבאר להלן), והיינו טעמא, כי אפילו קבלה ב'משהו' יש לה חשיבות גדולה לפני אבינו שבשמים.

ולא עוד אלא שאפילו קבלה טובה למשך זמן מסוים משאירה רושם אדיר אצל האדם אף לאחר שנסתיימה התקופה, וכמו שכתב האלשיך הק' לפרש בלשון הכתוב בפרשתן (ו כ) 'ואחר ישתה הנזיר יין', ודקדקו המפרשים, מדוע נאמר כאן הנזיר, והלא כבר סיים נזירותו ושוב אינו נזיר, והיה לו לומר ואחר ישתה האיש יין. אלא מכאן תלמד, שאף שהיין כבר הותר לו, עדיין נשאר עליו שם 'נזיר' לעולם ועד מחמת הפרישות שחי בה במשך תקופה מימי חייו, ותמיד 'נזר אלוקיו על ראשו'.

אמנם לאידך גיסא, אין הכוונה לקבלות שאינם דורשות ממנו מאומה, כמו ששמעתי מאיש חכם דוגמא לדבר, ששמע יהודי שנתעורר ב'התעוררות' עצומה, מיד גמר בדעתו וקבל על עצמו קבלה טובה, מה עשה, עמד ואמר

עליו כי נור אלוקיו על ראשו, קדוש הוא לה' וכו', לשונות כ"כ של התעלות וקדושה. למדים אנו מכאן כוחה הגדול של קבלה שהאדם מקבל על עצמו^{כא}, שבבחי הקבלה שקיבל על עצמו דבר מה^{כב} נותנים לו מן השמים עוד יותר, ומקבל כוחות עליונים - נור אלוקיו על ראשו. והלימוד מזה, בשיש לאדם דבר מה שאינו יכול להתגבר עליו, יקבל על עצמו להימנע ממנו, ובבחי הקבלה יתעלה ויקבל כוחות עליונים ועי"ז ממילא יוכל להתגבר, עכ"ל.

נור אלוקיו על ראשו - כוחה של קבלה
בפרשתן (ו ב-ח), 'איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' וגו', עד מלאות הימים אשר יזיר לה' קדוש יהיה וגו', כל ימי נזרו קדוש הוא לה', נוראות איתא מהרה"ק ה'לב שמחה' זי"ע (לב שמחה, תשמ"ג ד"ה איש) וז"ל, לימוד עמוק מזו הפרשה, והוא פלאי פלאים, שהאדם רק מקבל על עצמו שלא לשתות יין שהוא דבר היתר, ואפילו לזמן מועט של שלושים יום, וכבר מגיע למדרגה כ"ב גבוהה שהכתוב מעיד

בכוונה גדולה ובלב שלם 'הריני מקבל עלי שאברך את 'ברכת החמה' (הנאמרת אחת לכ"ח שנים) לאחר טבילה במקוה, מתוך הכתב, כשראשי מכוסה בשני כיסויים והנני חגור באבנט' (גארטל) ... ודבר שפתיים אך למותר.

מין הבאר

וכך כתב הגה"ק ה'בן איש חי' זי"ע (בן איש חיל ב' כלה א) וז"ל כיון שעושה לימוד התורה בקבוע, יחשוב הקב"ה את המעט להרבה, כי הכי קיי"ל להלכה כל הקבוע כמחצה על מחצה דמי... וע"כ תקנו הקדמונים ז"ל בלימוד של ליל חג השבועות שהוא חג מתן תורה, ללמוד כל הפרשיות וספרי נביאים וכתובים, שלשה פסוקים מתחילתן ושלשה פסוקים מסופן, ונחשב בזה כאילו למדו כל התנ"ך כולו, להורות על החסד שעושה הקב"ה עם ישראל בלימוד התורה לחשוב את המעט להרבה.
וכע"ז נתן הוא עצמו טעם למנהג אכילת מאכלי חלב בשבועות, כי אותיות חלב במילואם עולה לתיבת תמידיה - ח"ת למ"ד ב"ת (- רק מילוי האותיות), לרמז על מעלת התמידיה בעסק התורה.
בדרך צחות ומליצה אמרו, שהנה 'יום חתונתו זה מתן תורה', וכשם שניתן לקדש בשוה פרוטה, כך ניתן להתקדש 'ולקדש' בקבלה קטנה שאינה אלא שווה פרוטה...

וכמו שפירשו צדיקים (ומטו לה משמיה דהרה"ק מקאצק זי"ע) לבאר מה שאמרו חז"ל (שהש"ר ה ב) 'פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח שעגלות וקרוניות נכנסים בו', שלא לחינם נקטו חז"ל בלשונם 'כחודו של מחט', כי אין הכי נמי, אין צריך לפתוח פתח אלא קטן כחודו של מחט, אך מאידך צריך שידקור את עצמו כמדקרות המחט... כ. פעם הלך הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע עם משמשו, בדרכם ניגש גוי אחד ושאל את המשמש 'מי הוא רבינער זה?' ('רבינער' הינו רב בלשון גוים, וכיון שראה אותו בבגדי רבנות שאל באיזו עיר הוא משמש ברבנות), השיב המשמש ואמר 'הוא אינו רבינער, אלא וואנדער-רבינער...' (כך היו מכנים את האדמו"רים, מפני האותות והמופתים שהיו מחוללים בכוחם בקרב הארץ, כי משמעות 'וואנדער' בשפת האידיש הוא 'פלא'), תמה הגוי ושאל מה משמעות 'וואנדער-רבינער', נענה הרה"ק מהוסיאטין ואמר - יש 'רבינער' על מדינה שלימה, ויש 'רבינער' על עיר אחת, ויש רק על שכונה אחת, אולם יש 'רבינער' על עצמו (היינו ששולט על רצונותיו) והוא הנקרא 'וואנדער-רבינער'... והסמיך לכך חתנו הרה"ק ה'אהלי יעקב' זי"ע, שכן מבואר ב'אבן עזרא' בפרשתן (ו ב) דבנזיר כתיב לשון 'יפליא' מפני שעושה דבר פלא, כי רוב העולם הולכים אחרי תאוותם והוא פורש עצמו מהם, וכמו כן זה שאינו הולך אחרי תאוות לבו, לו נאה ויאה הכינוי 'וואנדער רבינער'. כא. מעשה באחד ששפך צערו בפני המשגיח הגאון רבי יחזקאל לעוינשטיין זצ"ל על שלא זכה לזש"ק, יעץ לו הגר"י שיקבל על עצמו ללמוד סדר מוסר בכל יום במשך עשר דקות, הלה קיבל על עצמו ומיד נושע בס"ד. לפליאת מקורביו הסביר המשגיח כי אין כאן שום 'מופת', אלא בשעה שאדם מקבל על עצמו 'קבלה טובה' הרי הוא נעשה כבריה חדשה ו'פנים חדשות' באו לכאן, ואף אם נגזרה גזירה על אדם פלוני, הרי על האדם החדש לא נגזרה הגזירה. כב. ומאויבי תחכמני, כשם שדרכו של היצר הרע שאין מפתה את האדם בבת אחת על דברים גדולים, ולא יפתנו מיד לעבוד עבודה זרה, אלא 'כך אומנתו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד ע"ז והולך ועובד' (שבת קה:), הרי שמכשילו בדברים קלים וקטנים שאדם דש בעקביו כי משם יבוא

וכל כך מתעלה הנזיר בקדושתו עד שהוא במעלה יתירה מהבהנים משרתי השם, כי הם מותרים וצריכים להטמא (לקרוביהם המתים) כדכתיב (ויקרא כא ב) 'אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו, כי אם לשארו הקרוב אליו וגו', ואילו הנזיר אסור להיטמא אפילו לשבעת הקרובים, ודינו כבהן גדול.

יתר על כן כתב האלשיך הק', שבבהן הגדול כתיב (ויקרא כא יב) 'נזר שמן משחת אלוךיו עליו' (שייחם את 'אלוךיו' אל השמן), ואילו אצל הנזיר כתיב 'נזר אלוךיו על ראשו' - שהקב"ה בעצמו שורה עליו, והרי שנתעלה גם יותר מהבהן הגדול. וכל זאת למה, כי הכהן הגדול זכה ב'קדושת' הכהונה בירושה מאבותיו ולא על ידי יגיעת עצמו, אך ה'נזיר' שנתקדש מחמת עבודתו ויגיעתו, ובעצמו עצר בנפשו שלא להימשך אחר תאוות עולם הזה, לזה קדוש יאמר לו - 'נזר אלוךיו על ראשו'.

עוד הוסיף בזה (שם, תשד"מ ד"ה איש) לפרש בלשון הכתוב 'איש כי יפליא', שכביכול התורה עצמה מעידה על הפלא הגדול עד היכן מגיע כוחה של קבלה טובה.

צא ולמד על מעלת 'קבלה טובה' המרוממת ומקדשת את האדם עד לרום המדרגות, ממה שכתב 'בעל הטורים' (ו) לבאר הטעם שאסור הנזיר להיטמא למתים, וז"ל, שאם תשרה עליו שכינה מחמת נזרו שלא יאמרו שהוא דורש אל המתים, עכ"ל. והיינו שעל ידי קבלה קטנה כזו שלא לשתות יין שלשים יום כבר זוכה שתשרה שכינה עליו, וחששה התורה שמא יאמרו הבריות שאותה השראה אינה מצד הקדושה אלא השיג אותה בכוחות הטומאה כי התעסק בכישופים ודרש אל המתים, על כן אסרה התורה על הנזיר להיטמא למתים, ושוב אי אפשר לומר שהיה דורש אל המתים, אלא ידעו הכל שזכה להשראת השכינה מפני שקיבל עליו נזירות.

להפילו לבסוף בע"ז רח"ל, וממנו ניקח לעבוד את השי"ת ב'מידה טובה מרובה', שעל ידי ההתחזקות בקבלות קטנות, דרגא בתר דרגא, סוף שיבוא לעבודת ה' בשלמות.

וכבר נודע מפי ספרים וסופרים שאין לאדם לקבל עצמו דברים גדולים ונשגבים, כי אז לא יצליח להחזיק בהם ומה הרוויח בכל קבלותיו, אלא אדרבה יקבל עליו קבלה קטנה שבידו לעמוד בה. וכך פירש הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע בשם רבו הרה"ק ה'הפלאה' זי"ע (דרשות ח"ב, פסח רעט. ד"ה שמור) את דברי הגמרא (תענית י:) 'פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם', שאדם צריך להתקדש מדרגות מדרגות לאט לאט, אבל פסיעה גסה שרוצה לעשות בפעם אחת, היא נוטלת ממאור עיניו, כי יפול ירידה פתאומית על ידי התגברות היצר, משא"כ אם הולך בהדרגה יוכל לעמוד על משמרתו, ומזמן לזמן יתעלה עוד ועוד עד שיזכה לבוא אל דרגתו הראויה. וקבלה קטנה זו תהא אצלו כחוק בל יעבור, ובכל מצב ישמור לקיים את קבלתו כבבת עינו.

מן הבאר

דברים כדרבנות כתב בזה ה'אוהב ישראל' (ליקוטים חדשים פרשת ויקרא) וז"ל, 'בעינינו ראינו רבים מן החסידים שנעשו משוגעים ח"ו, או בעלי מרה שחורה, ומאין נמצא הדבר הזה, אם מן התורה ח"ו - אדרבה התורה עוד משמחת את הלב וכו', אם מן המצות - הלא 'פקודי ה' ישרים משמחי לב' (תהלים יט ט), אבל הענין הוא, כי האנשים ההם הם הרוצים לעלות אל ה', והסולם נעלמה מעיניהם, כי אינם עובדים את השי"ת בהדרגה ותופסים דבר שאין שייך להם, בלי שום קריאה ורשות מן השמים, עכ"ל. לפיכך אסור ללכת בגדולות כדי שלא יפול משם, אלא יעלה במתינות ובהדרגה, וכך יהיה בטוח בדרכו.

כג. ואכן אין לו לאדם להסתמך על קדושת אבותיו, אלא צריך להתייגע בעצמו, וכפי שדרשו דורשי רשומות, במקרא שכתוב (תהלים קיח ג) יאמרו נא בית אהרן וגו' יאמרו נא יראי ה', ולא כתב בית אצל יראי ה', וכעין זה נאמר (שם קלה יט-כ) 'בית אהרן ברכו את ה', בית הלוי ברכו את ה' יראי ה' ברכו את ה'', כי אצל אהרן ובניו בברית כהונה יש מקום של 'בית' - שירש את הכהונה מבית אביו, גם 'הלוי' מיוחס הוא ל'בית' אבותיו, מה שאין כן ביראת שמים, על כל אחד להיות ירא שמים בייחוס עצמו, לבנות בעצמו את ה'בית'.

כיו"ב אמר הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע על דברי הגמרא (ב"מ פה.) 'כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובן בנו תלמיד חכם' וזרעו, ואמר הרה"ק שכל זה אינו כי אם בתורה, משא"כ קנייני קדושה על כל אחד לקנות בעצמו בעמל ויגיעה.

ולעלות נפש תושיע - ישועות גדולות בזכות הבזיונות
בפרשתן (ה' יט), 'ואם לא שמית... ונקתה ונורעה זרע',
ודרשו חז"ל (במד"ר ט כה), שאם היתה יולדת
בצער תהיה יולדת ברווח, נקבות יולדת זכרים, שחורים
יולדת לבנים, קצרים יולדת ארוכים, יולדת לשתי שנים
תלד בכל שנה, יולדת אחד יולדת שנים. כתב ה'מהר"ל'
(חי' אנדות שבת קיח:) על דברי הגמרא (שם) 'אמר רבי
יוסי יהא חלקי ממי שחושדין אותו ואין בו' וז"ל. פירוש,
כי מי שמביישין אותו ויש בו (כלומר, שאין זה חשד שווא)
הוא כפרה על חטאו - כאשר יקבל בזיון (אמור מעתה

וכך מטו משמיה דהרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זי"ע לפרש את האמור בריש פרשתן (ד כב) 'נשא את ראש בני גרשון גם הם למשפחותם לבית אבותם', דהכי קאמר, 'נשא את ראש' שיש להרים את האנשים החשובים שהם בבחינת ראש, ואילו בני - המחשיבים עצמם בגלל שהם יחסנים ובנים של גדולי תורה ויראה, בהם יש לקיים גרשון - לגרשם ולרחקם, אולם אם גם הם - שבעצמם ג"כ מתאמצים ללכת בדרכי אבותיהם ולעשות נחת רוח לבורא יתב"ש, אזי הם מתעלים יותר למשפחותם לבית אבותם כי זכות אבותם מסייעת להם.

ולאידך גיסא, הרה"ק ה'עטרת משה' ממאקאווא זי"ע ישב פעם בשולחנו הטהור של הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע, בתוך הדברים פנה הלעלובער ואמר 'מאקאו'ער רב, איר האט געזען דעם שינאו'ער רב' (האם זכיתם לראות את הרה"ק ה'דברי יחזקאל' משינאווא זי"ע) וענהו ה'עטרת משה' שלא זכה לראותו. כך חזר ונשנה הדבר כמה פעמים, רבי משה מרדכי שואל האם הוא הכיר והוא עונה בלאו. קודם ברכת המזון חזר ושאלו האם הכירו, ומשענהו שלא ראהו, פנה ואמר, אף אני לא זכיתי לראותו, אך דיבור יקר יש לנו מאותו צדיק, על הכתוב 'נשא את ראש בני גרשון גם הם למשפחותם לבית אבותם'. נשא את ראש צריכים לרומם ולישא את ראשם של כל בני גרשון - כל אלו המרגישים בנפשם כי מגורשים הם מלהסתפח בנחלת ה', ולעודדם בכך שגם הם מוצאים מייחוס הקדוש של למשפחותם לבית אבותם - כי הם מזרע האבות אברהם יצחק ויעקב, וחיבה יתירה נודעת להם, ואף להם יש חלק ונחלה בתוך אחינו בני ישראל (דברי יחזקאל פרשת נשא).

ומכל מקום צריך לזכור גם את פירושו של הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע, שאמר בדומה לזה אך הוסיף, דמשמעות גם הם לבית אבותם' היינו שאף הם בעצמם אוחזים במעשה אבותיהם ומשתדלים לקיים רצון קונם, 'ער לייגט אויך עפעס אריין אין געשעפט' (שגם הוא משקיע משהו ב'עסק'), ורק אז זוכים שזכות אבותם מסייעתם. כללא דמילתא, בלא עבודה ויגיעה מצד האדם עצמו אי אפשר להתעלות במדרגות התורה והיראה, שאינה ירושה לך מאבותיך, ורק אם ישקיע בעבודתו יזכה שבזכות אבותיו יפתחו לו פתח כפתחו של אולם.

כד. מעשה הובא בספר 'תורת המגיד מזלאטשוב' (בסוף הספר), פעם ישב הרה"ק מהר"מ מזלאטשוב זי"ע סגור ומסוגר שבוע ימים, והלכה הרבנית אצל תלמידו הרה"ק ר' ארון ליב מפרמישלאן זי"ע שיסור אליו לדרוש על מה זה, כי איננו אוכל ואיננו שותה ואין דעתו מעורבת עם הבריות זה כשבוע ימים. ויבוא ר' ארון ליב לבית רבו ומצא אותו שוכב בפישוט ידים ורגלים, שאל אותו מה ראה על ככה, ויענהו כי רואה איזה גזירה לא טובה ר"ל על בניו היקרים, ואינו יודע מהו, ובמה לבטלו. אמר לו ר' ארון לייב, ילך נא הרבי לאכול ולשתות מעט, ואני אשאר פה על מעמדו תחת הרבי, ואבקש תפילה ותחנונים. הסכים לו הרי"מ, בחזרו, שאלו הרי"מ, במה עומד מע"כ, אמר לו, ב"ה פעלתי לביטול הגזירה, אלא שעדיין חסר דבר אחד - שהרבי יקבל איזה נזיפה ובזיון, אמר לו הרי"מ אם תבוא עמי לבראד, אסע, אמר לו ר' ארון ליב הריני מוכן ומזומן ליסע, וכן עשו. בבואם לבראד נכנסו לאיזה אכסניא, והרי"מ החל להכין את עצמו לתפלת שחרית ולא סיים ההכנות עד כי נטו צללי ערב.

כאשר ראה הבעל האכסניא שהיה איש פשוט וכפרי את תהלוכות הרה"ק, שלפנות ערב הוא פונה לשוח ולהתפלל תפילת שחרית, החל צועק עליו, ואמר לו, פושע ישראל, וכי 'רבי' אתם, מי שמע כזאת, לחלל את השם ח"ו ולהתפלל תפילת שחרית לעת ערב. ר' ארון ליב שמח למאוד, כי ראה ברוח קדשו שבזה קיבל רבו הקדוש את

יבטל מדברי תורה, ושמא ייקרא חוטא, אבל כשיסבול עלבונות אפשר לו לאכול ולשתות ועוונותיו מתכפרין.

ומסיים שם, כי הנה על האדם לעבור יסורים לכפר על עוונותיו, ואם ישאלו אדם במה תבחר לכפר עוונותיך, בהפסד ממון, או במיתת בנים רח"ל, או שמא תסכים שיכך ה' בקדחת ובשחפת, בקרירי וחמימי, במיתה וגיהנום, הרי את כל אלו לא יאבה, ויזעק ויאמר חס ושלום רחמנא ליצלן, אם כן במה יתכפרו חטאיו, רק עצה אחת יש לו - 'יתן למכהו לחי ישבע בחרפה' (איכה ג ל), היינו שיסבול חרפה בשתיקה, ואז ישבע ממאכל ומשתה בלא שיצטרך להתענות ע"י החרפה¹.

יהא רעוא מן קדם אבוהון די בשמיא שנוכה להמשיך בקבלת התורה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, שפע רב וגדול ברוחניות ובגשמיות². וישבור הקב"ה מעלינו עול הגלויות ונוכה לקבל כראוי עול מלכות שמים באהבה וברצון.

וכן מצינו בדברי ה' בעל המורים' בשם אביו הרא"ש על הכתוב (בראשית טו ו) 'והאמין בה' ויחשבה לו צדקה', וז"ל, [ויחשבה] ג' במסורה, הכא [ויחשבה לו צדקה], 'ויחשבה לזונה' גבי תמר (שם לח טו), 'ויחשבה עלי לשיכורה' גבי חנה. וזהו שאמר רבי יוסי 'יהא חלקי עם מי שחושדין אותו ואין בו', שהרי תמר בשביל שחשדה יהודה זכתה ויצא ממנה פרץ וזרח שיצאו מהם מלכים ונביאים, חנה בשביל שחשדה עלי זכתה ויצא ממנה שמואל [וזהו השייכות ל'ויחשבה לו צדקה] בשביל שנחשדה לזונה ולשכורה נחשב להן לצדקה. עכ"ל. וללמדנו על מעלת הבזיונות עד כמה הן מכפרים, ועל שכרם הטוב של מי שחושדים בו ואין בו וסופג בזיונות³.

וכבר איתא מהרמ"ק (ונמצא לתלמידו ב'קול בוכים', הובא בספה"ק 'בית אהרן' ז"ע דף קנ"ט:) שמכל התשובות שבעולם, המעולה שבכולם היא לסבול העלבונות החירופים והגידופים, שהרי אם יסגף עצמו לשם כפרה,

הנזיפה... אבל איש הכפרי הנ"ל דימה בנפשו כי עוד לא יצא ידי חובתו, ופשט את ידו, ורצה להכות את הרי"מ ולסטרו על לחייו, אז תפס ר' ארון ליב את ידו, ואמר לו, עד כאן, חדל ידך ובשרך מחטוא. אח"כ אמר ר' ארון ליב לרבו הרי"מ, ב"ה הנני רואה בעליל כי הגזירה נתבטלה לגמרי, ונסעו לביתם בשלום (דברים ערבים עמוד 36 אות כט). כה. פעם בא שר אחד מאחורי חלונו של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע והתלוצץ נוראות מהרה"ק ועבודתו בקודש, נענה הרה"ק ואמר הנה כתיב (משלי ג לד) 'אם ללצים הוא יליץ', ויש לבאר כשהם הרשעים מתלוצצים מאתנו, עי"ז 'הוא' הקב"ה, 'יליץ' לשון מליצה, שהקב"ה ימליץ עלינו טובה (הובא ב'ליקוטי תורה' תנ"ך). ואפשר להוסיף, כי בדרך כלל אנו מבקשים שהמלאכים ימליצו עלינו טובה כמו שאנו אומרים 'אם יש עליו מלאך מליץ'... אמנם, כאשר האדם זקוק להמתקה חזקה, אז יגלגל הקב"ה לפתחו בושה נוראה ואז ממילא הקב"ה בעצמו ימליץ עליו טוב.

וכן כתב המלבי"ם (תהלים סט יג) וז"ל, בעת ששייחו בי יושבי שער, ושותי שכר עושים ממני נגינות להתלוצץ, בעת ההיא 'אני תפלתי לך', כי העת הזאת שהם מתלוצצים עלי היא 'עת רצון', ובעת ההיא תפלתי, 'אלוקים רב חסדך עניי'. כו. עובדא הוה באחד מחשובי בני ירושלים, איש נכבד ונשוא פנים, שכמה אינשי דלא מעלי נטפלו אליו, ויבזוהו בחוצות ירושלים 'בביזי בזיונות', נשוא פנים זה נשבר מכך מאד, ויפן אל בית רבו הגה"צ רבי זונדל קרויזער זצ"ל וסיפר לו מאי דהוה, אך רבי זונדל לא ענהו דבר. חזר היהודי ואמר לרבו, מורי ורבי, מדוע לא ישים הרבי לבו אלי, הרי כל כך שבור אנכי על שפלוני שפך את דמי ודם זרעי ברשות הרבים, אך עדיין לא ענהו רבי זונדל דבר. עד שנזעק אותו יהודי 'וכי על מה יש לי רבי ומורה דרך, אם לא עבור שיעמוד ויחזק את ידי בשעה שהנני עובר 'פעקל' (סאת ייסורים ובושות). נענה רבי זונדל ואמר לו 'וכי לך יש 'פעקל', הרי לדברייך שפלוני בייש אותך, יש לך 'מתנה' גדולה - בהרבה טובה וברכה שתזכה על ידי בושה זו, וה'פעקל' של המבייש הוא'...

כז. וכך ביאר כ"ק אדמו"ר מקאלוב שליט"א לרפו"ש בלשון הכתוב בריש פרשתן (ד כד) 'זאת עבודת משפחות הגרשוני לעבוד ולמשא', שנרמזו כאן לכל אלו שהם מ'משפחות הגרשוני' - ש'מגרשים' אותם בביזי בזיונות, שעבודתם היא לעבוד ולמשא - לקבל עול ומשא הבזיונות באהבה, ולשמוח בייסורי הנפש העוברים עליהם. כח. כפי שהאריך ה'ארץ צבי' (פרשת נשא) שכשם שקוראים פרשת התוכחה קודם שבועות משום 'תכלה שנה וקללותיה' כך קוראים ברכת כהנים בפרשת נשא כדי ש'תחל שנה וברכותיה', ונזכה לשפע ברכות, וממילא נוכל ללמוד בהרחבת ויישוב הדעת, שלא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד.

ישקו העדרים

ונקתה ונזרעה זרע' (ה'ט), וברש"י אם היתה יולדת בצער תלד בריוח, אם היתה יולדת שחורים יולדת לבנים (סוטה כו.).

מרגלא בפומיה דהרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע 'מיט בזיונות קויפט מען אפ דעם טויט', פירוש שכך הוא טבע הבריאה, שהבזיונות מצילות את האדם מן המיתה.

בימי המלחמה בשנת תש"ח ישבו בני ירושלים במקלטים (שעלטער) מאימת הפגזים שנחתו בזה אחר זה מהישמעאלים על השכונות (החדשות) בירושלים. באותו מקלט שישב הרה"ק רבי גדלי' משה מזוועהיל זי"ע א בנו של הרה"ק רבי שלומק'ה - יושב עוד אשה אחת שלא הייתה שפויה בדעתה, וכל יושבי המקלט סבלו מרורות ממנה - כי בין התקפת פגז לפגז היו פגזים יוצאים מפיה, והייתה מביישת את כל יושבי המקלט ב'טוב טעם ודעת' לכל אחד ואחד בשלו, למלמד בענייני מלמדות וכו' לשאר בעלי המקצועות, משנתמלאה סאתה ניגשו דרי המקום לשאול את פי הרה"ק רג"מ אולי נוותר עליה ונזכה עוד מקלטים בפה מפיק מרגליות כמוה, נענה הרג"מ, מן הדין מותר לכם לשלחה חוצה (שלא בעת סכנה) שתמצא לה מחסה ומקלט אחר, אלא שבטרם תעשו זאת אספר לכם עובדה שהייתה עם אבי הק':

בת חולנית הייתה לאבי, שכל אימת שעלה חום גופה הייתה נתונה בסכנת חיים עצומה, יום אחד עלה ונתעלה חום גופה למעלה למעלה, מיד לבש אבי את הרזולקע (מעיל עליון) ויצא לרחובה של עיר - בהיות אבי ממונה על ההקדש היה ממונה גם על גביית 'שכר לימוד' מהורי תלמידי הת"ת, באותו מעמד ניגש אבי אל אשה אחת קשת רוח וביקש ממנה שתסלק חובה לת"ת, מכיוון שהחוב שלה לשכר לימוד כבר הצטרף לחשבון גדול, וטיפס גבוה עד מאד, פתחה האשה את פיה שלא בחכמה

ובבזיון נורא ביזתה את אבי, מי אתה, ומי שמך לאיש שתדרוש מעמי שכר לימוד וכו'... כל אותה שעה שמע אבי ושתה בצמא ובשתיקה את דבריה. משגמרה את ה'דרשה' חזר אבי הביתה ובזכות אותם בושות יצאה בתו - אחותי מכלל סכנה. לא עבר זמן רב ושוב עלה חומה של אחותי וכמעשהו בראשונה יצא אבי הק' לרחובה של עיר לחפש בזיונות... ולא מצא... מכיוון שכן שב לביתו ונענה בצער, לא מצאתי אפי' בזיון כל שהוא, ואכן הבת - אחותי, שבקה חיים לכל חי באותו זמן.

מעתה אמרו נא, הנה, אבי הק' אמר שבזיונות מכפרים להפטר מן המיתה, ובמצב כזה שאנו עומדים בו - שפגזים נופלים מכל עבר והכל נתונים תחת סכנת מוות, וכי לא עדיף להיפטר מהסכנה ע"י בזיונותיה של האי איתתא.

חדש!

הזכיע!

על
פרקי
אבות

נערך ונלקט
מתוך תוכן
דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ
רבי אברהם אלימלך
בידרמן שליט"א

הפצה:

אר"י: 1800-22-55-66
ארה"ב: 437-0054 (718)

ניתן להשיג בכל חנויות הספרים